Ч. 237 Субота 22 жовтня (3 падолиста) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Цар помер!

Вже вчера вечером около 6 години розійшлась була вість, що цар Александер III. помер в Ливадиї. Пізнїйші вісти потвердили факт сей вповнї. Цар помер вчера дня 1 падолиста (20 жовтня ст. ст.) о 3 годинї по полудни. З Петербурга доносять, що цар умирав зовсім притомний. Він знав зовсім докладно стан своєї недуги, знав, що години его житя вже почислені і длятого приготовляв ся до смерти. Він молив ся, висповідав ся і запричащав ся а відтак закликав до себе о. Івана Серґієва, знаного чудотворця з Кронштадту і розмавляв з ним довго. Відтак прикликав до себе царицю і всї дїти, поблагословив їх і дожидав спокійно смерти. На кілька хвиль перед смертию сїв собі на фотелю і тут сконав. Зараз по смерти вивішено на царскій палатї чорну хоругов. Войска, що стоять залогою на Криму, сконцентровано коло Ливадиї.

Тїло помершого царя буде перевезене до Петербурга. До Ливадиї і Одеси наспіли вже дотичні розпорядженя. З Ливадиї повезуть тїло до Одеси на царскім яхтї, а яхт буде супроводжати цїла чорноморска фльота. Окремим поїздом повезуть відтак тїло до Москви і Петербурга. В Одесї буде тїло виставлене через цїлий тиждень. Коли однакож привезуть тїло до Одеси і Москви, доси ще зовсїм не знати.

Замітна річ, що о часї смерти царя ходять всїлякі вісти і значна часть европейскої праси доказує, що цар помер ще перед полуднем. Так подав був берлиньский Tageblatt вість, що цар помер ще о 9 год. перед полуднем. Росийска амбасада у Відни до пізного вечера не знала ще нїчого о смерти царя, або може хиба таїла еї. Берлиньска амбасада подала вість о смерти царя аж о девятій годинї вечером.

Незадовго по смерти царя, бо вже о 4 год. по полудни вступив на престол син покійника, Николай, яко цар Николай II, а зібрані на площи перед двірскою каплицею великі князї, достойники двірскі, официри двірскі і ґвардийні та вся служба зложили ему присягу вірности. В пів години по тім дали вистріли з пушок знак, що новий цар вступив на престол і що акт присяги скінчив ся. Нинї має появити ся маніфест царя Николая II, в котрім він подасть до відомости, що батько его помер і що він вступив на престол, а вел. кн. Юрий став наслїдником престола. Нинї мають в Ливадиї зложити присягу новому цареви всї достойники державні і цїла армія. Нинїшний день буде отже ще днем радости, а від завтра розпічне ся офіцияльна жалоба.

Вість о смерти царя розійшла ся в Петербурзї около 10 год. вечером і зробила там величезне враженє. Зараз ударено у всї дзвони і позамикано всї публичні льокалї. За границею вість о смерти царя не зробила великого враженя. Є. Вел. Цїсар Франц Иосиф одержав вість о смерти царя в Ґеделї і вислав зараз кондоленцийну телеґраму до цариці. Князь і княгиня Валїї, котрі їхали до Ливадиї, дістали ще в Лїнцу вість, що цар умирає. Президент француской републики Періє вислав кондоленцийну телеґраму до Ливадиї, а крім того приказав шефови своєї канцеляриї прибочної зложити кондоленцию ще й в амбасадї росийскій.

Цар Александер III. родив ся 10 марта 1845 р. яко другий син царя Александра II. Коли старший брат его Николай помер в 20 роцї житя став, він наслїдником престола і в осени 1866 р. оженив ся з даньскою княгинею Даґмарою. Здає ся, що під впливом своєї жінки став ся він був великим прихильником Франциї а противником Нїмеччини. Коли дня 13 марта 1881 р. нїгілїсти убили царя Александра II., вступив він на престол а своє пановане зазначив тим, що їдучи на руку панслявістично-реакцийним елементам росийским касував всї свободи полїтичні, заведені его батьком.

Новий цар, Николай II родив ся 18 мая 1868 р. має отже тепер 26 лїт, есть низького росту і слабого здоровля. Праса заграничfață висказує ся о нїм дуже обережно; зазначує лиш то, що він есть таким противником Нїмеччини, як був его батько і що нераз в справах полїтичних внутрішної натури противив ся свому батькови. Яке буде его пановане, годі сказати.

Загальні збори „Народної Торговлї“.

Вчера по полудни відбули ся у великій сали „Народного Дому“ під проводом Вп. о. Тороньского і в присутности ц. к. нотаря п. Ленартовича загальні збори Народної Торговлї при досить малій участи членів. По відкритю засїданя предложив управляючий совіт зборам слїдуюче справоздане за час від 1 липня 1893 до 30 червня 1894 р.:

„Товариство наше удержувало в тім роцї адміністрацийним 12 складів: у Львові, Станїславові, Перемишли, Тернополи, Дрогобичи, Коломиї, Стрию, Снятинї, Самборі, Рогатинї,

79)

Матій Сандорф.

(Повість Юлїя Верна).

(Дальше).

Рівнина Сунґ-Еттелатех була досить велика, щоби помістити всіх тих людий, що зійшли ся обходити сьвято бузьків, котре все ще у всхідних краях африканьских обходить ся з великим торжеством. Тота рівнина — кусень Сагари, засипаний жовтим піском, котрий при всхіднім вітрі заливає нераз вода з моря — окружає місто з трох боків і есть на кільометер широка. На еї полудневім кінци есть оаза Менджех, на котрій виднїють ся білі будинки і красні огороди оранжеві, цитринові і дактилеві дерева, а серед зелених корчів можна побачити нераз антильопи, ґазелї [1]) та флямінґи [2]). Єсть то енклява, на котрій містить ся що найменше трийцять тисячів людий. По тамтім боцї оази починає ся пустиня, котра нїгде не підходить так близько до моря, як тут. Пустиня починає ся там пересуваючими ся видмами та піском, котрий тут так само, як вода на мори, збиває ся у филї; есть то лїбійске море піскове, котре має навіть свою мряку, що робить ся з дуже мілкого пороху.

Тріполї — край майже так само великий, як цїла Франция — розтягає ся межи реґентию туніскою, Єгиптом і Сагарою та займає може яких триста кільометрів побережа над середземним морем.

Отже до сего краю утік Сарканїй з Тетуану, до краю, найменше знаного у півнїчній Африцї, де може найдовше можна було укривати ся. Він був Тріполїтанцем з роду, то й не диво, що вернув назад туди, де перший раз пустив ся на злодійства. Крім того, як добре звістно, знав ся він з найнебезпечнїйшою в півнїчній Африцї сектою і знав дуже добре, що сенусити, для котрих він завсїгди купував за границею зброю та амуніцию, возьмуть его в оборону. Длятого зараз по своїм приїздї до Тріполіса закватирував ся він в домі Мояддема Сіді Газама, звістного начальника сектярів сего округа.

Зараз по зловленю Сіляса Торонталя на дорозї до Нїцци — факт, котрий позістав для Сарканього зовсїм загадочний — виїхав він з Монте Карльо. Тих кілька тисячів франків, що лишили ся ему з послїдної гри — а він був на стілько осторожний, що не виставив гроший на карту до послїдного крейцара — вистали ему на дорогу і на найконечнїйші, перші потреби. Можна було дійстно побоювати ся, що Сіляс Торонталь, доведений до розпуки, готов би на нїм пімстити ся в той спосіб, що або зрадить минувшість Сарканього, або скаже, хто есть Сара і де она обертає ся, бо банкір знав добре, що она в Тетуанї, в руках Наміри. Тому то постановив був собі Сарканїй винести ся як найскорше з Марокко.

Він і розумно зробив, бо Сіляс Торонталь був би певно сказав, в котрім краю і в котрім місті перебуває молода дївчина під дозором Марокканки.

Сарканїй постановив длятого вернути назад до Тріполіса, де міг знайти способи до дїланя і до своєї оборони. Але їхати туди або пароходом пакетовим, або альжірскою зелїзницею, значило би — як то доктор справедливо здогадав ся — виставляти себе занадто на небезпечність. Він волів длятого прилучити ся до каравани сенуситів, котра йшла на киренейский півостров і складала ся з новобранців з трох найбільших вілєтів: Марокка, Альжіру і туніскої провінциї. Та каравана, котра в поспішних маршах мусїла зробити межи Тетуаном а Тріполісом пять сот миль вздовж півнїчної границї пустинї, вирушила дня 12-го жовтня.

Тепер була Сара зовсїм в руках своїх гнобителїв. Мимо того еї постановлене остало ся непохитним. Анї погрози Наміри, анї люта напасть Сарканього не могли зробити на ню враженя.

Коли каравана виходила з Тетуану, мала

[1]) Антильопи і ґазелї — рід кіз.

[2]) Флямінґи — птах подібний до бузька, цїлий рожевий, з дуже довгою шиєю і дуже високими ногами.

Бродах і Сяноцї, заосмотрених в товари кольоніяльні, вина і деякі машини господарскі, і одну крамницю, уряджену на більші розміри з гуртовим складом соли в Заболотові. О результатах, осягнених в тім адмінїстрацийнім роцї в згаданих 12 складах, буде бесїда пізнійше, а тут згадаємо лиш про крамницю в Заболотові.

Як звістно, переняв Видїл краєвий в роцї 1893 продаж соли на цїлий край і внаслїдок того розписав конкурс па головні склади соли в більших місцевостях. Ми, користаючи з тої нагоди, внесли оферти від всїх наших складів, однакож одержали цертифікат на головний маґазин соли лише для філїї нашої в Снятинї і на повіт судовий в Заболотові, де до сего часу не було ще зовсїм нашої філїї. — З інтересу сільного роблено собі взагалї великі надїї, і ми рівно-ж сподївали ся, що оборот в продажи соли в Заболотові буде значний, або хоть такий, що покриє кошти адмінїстрациї; а користаючи з тої нагоди, хотїли ми пересьвідчити ся також, на скілько удержуванє крамниць в більших розмірах по наших місточках на рахунок наш було би для товариства нашого з хісном, відкрили разом з висше згаданим складом соли в Заболотові також крамницю з товарами кольоніяльними без напитків. Відкритє наступило 8 серпня 1893 р. а для обслуги сеї крамницї зі складом соли призначено двох людий. Інтерес з солию не дописав цїлковито, а рівночасно пересьвідчились ми, що крамницї яко такі під зарядом поза-місцевого товариства не рентують ся і з тих отже причин змушені ми були як склад соли так і крамницю в Заболотові з днем 30 червня 1894 звинути зі стратою, виносячою около 1000 зр. Тут додати належить, що уряджене крамничне, доповнивши его новим, послужило до урядженя нововідкритого складу в Городенцї.

З торгів вплинули в тім роцї адмінїстрацийнім слїдуючі суми:

1)	Склад	Львова	53.182 зр.	19 кр.
2)	„	Станїславова	29.075 „	77 „
3)	„	Перемишля	27.864 „	53 „
4)	„	Тернополя	38.593 „	53 „
5)	„	Дрогобича	18.441 „	02 „
6)	„	Коломиї	37.672 „	36 „
7)	„	Стрия	17.028 „	60 „
8)	„	Снятина	16.312 „	68 „
9)	„	Самбора	22.208 „	60 „
10)	„	Рогатина	26.309 „	91 „
11)	„	Бродів	17.072 „	73 „
12)	„	Сянока	22.199 „	08 „
13)	„	Заболотова	4.959 „	35 „
14)	„	Посередниченя	8.153 „	51 „
		Разом	339.073 зр.	56 кр.

т. є. в тім роцї уторговано в порівнаню з роком попередучим більше 8947 зр. 67 кр., при чім виручено чистого зиску 3224 зр. 11 кр.

В дни замкненя рахунків т. є. 30 червня 1894 представляє майно товариства слїдуючу вартість:

Готівка в касах	8.089 зр.	23 кр.
Товари в цїнї закупна	123.266 „	53 „
На довжниках склепових	43.912 „	71 „
На довжниках централу	8.174 „	88 „
Вартість уряджень по списаню проценту зужитку	7.776 „	27 „
Устройства перші по відписаню части амортизацийної	682 „	77 „
Наперед уплачені чинші	1.738 „	35 „
Разом активів	193.640 зр.	74 кр.

Фонд резервовий виказує суму 8578 зр. 21 кр., а фонд пенсийний суму 1639 зр. 31 кр., удїли членьскі 22.408 кр. 65 кр.

Конто вкладок на книжочки щадничі виказує суму 121.983 зр. 28 кр., а конто-корент кредиторів 33.781 зр. 65 кр.

Загальний оборот касовий виносив в тім роцї звиж мілїон, бо 1,348.075 зр. 86 кр.

Тут додаємо, що конто-корент кредиторів обнизило ся в порівнаню з роком попередним о 30.014 зр., а вкладки щадничі піднеслись о 21.019 зр. Конто дебіторів склепових збільшило ся в тім роцї, а се має свою причину в збільшеню кредиту крамарям о 2.307 зр. і в доставі до больницї в Тернополи.

Мимо збільшеного руху в складах обнизив ся чистий зиск о 512 зр., однак збільшили ся кошти адмінїстрациї в тім роцї о 4.114 зр. На збільшенє коштів адмінїстрациї вплинули: унормованє плати членів дирекциї, бухгальтера, начальників складів, удержанє персоналу крамницї в Заболотові, дальше урядженє і удержанє тої крамницї і складу соли, поправа і упорядкованє льокалю львівского з комнатою до снїдань і видатки на анонсованє з уваги на виставу краєву.

Членів нових приступило сего року 52 з капіталом удїловим 1.620 зр.; уступило 34 з капіталом удїловим 1.787 зр. 80 кр. Товариство наше числить 853 членів з капіталом удїлових 22.408 зр. 51 кр.

Число крамниць, стоявших з складами в купецких зносинах, було в тім роцї 459, котрі побрали товару на суму 58.530 зр., при чім дано їм опусту 9.120 зр. Кредит удїлений крамницям виказав в день замкненя рахунків 10.317 зр, т. є. о 2.307 зр. більше, як року минувшого.

І в тім роцї одержував совіт управляючий візваня з Галичини і Буковини, щоби приступив до відкриваня дальших філїй, і на основі такого візваня відкрито склад філїяльний дня 2 жовтня в Городенцї.

Персонал службовий нашої институциї складав ся: з 2 директорів, бухгальтера, помічника при бухгальтериї, возьного і маґазинера в центральнім зарядї, з 9 начальників, 4 начальниць, 11 помічників торговельних, 8 касиерок і 32 практикантів в зарядї складів, разом 70 осіб, котрі титулом плати побрали разом 21.568 зр. 98 кр.

Начальникови складу в Сяноцї п. Льву Липецкому надав совіт управляючий титул старшого начальника в узнанє его дотепері шної хосенної працї для нашої институциї. — Сьвідоцтва випису на помічників по відбутій чотиролїтній практицї виставлено слїдуючим практикантам: Григорию Гладунови, Юлїяну Винницкому, Осипови Терлецкому, Лукіянови Соколовскому, Володимиру Левицкому, Осипови Кролеви, Николаю Коцанови, Максимови Ридзаєви і Петрови Крижаловскому. З тих позістало в нашій службі шість ох.

Засїданя дирекциї і комісиї товарової відбувають ся як року минувшого, а именно дирекция відбуває свої засїданя майже що дня, а комісия раз на тиждень.

Належить ще згадати, що „Народна Торговля“ брала участь в сегорічній виставі краєвій, виставляючи в павільонї руских товариств вироби краєві, якими торгує, як меди, горілки, віск, мила і т. п., а також виготовлено і виставлено карту Галичини, на котрій означено склади наші і крамницї стоячі з ними в зношенях купецких.

З внесень, поставлених на торічних загальних зборах: що до дешевих приборів шкільних, що до удержуваня товарів „Гуцульскої Спілки“ в складах наших і що-до скликаня віча крамарского, позістала ще тілько справа скликаня віча доси неполагодженою. Однак совіт управляючий рішив в часї як найкоротшім скликати віче крамарів і поручив вже дирекциї починити до того потрібні приготовленя.

Предкладаючи Сьвітлим зборам се справозданє з білянсом, просимо о принятє до відомости справозданя Совіта управляючого за рік адмінїстрацийний 1893/4 за час від 1 липня 1893 р. до 30 червня 1894 р., о затвердженє

вже пятьдесять членів або кванів, під проводом одного імама [3]), котрий зорґанїзував їх на лад войсковий. Провінциї французскі обнимали они впрочім здалека, щоби не було якої перешкоди в переходї.

Африканьский континент творить своїм альжірским і тунїским побережем великий каблук аж до західного побережа великої Сирти, котре тут стрімко спадає. З того виходить, що найпростїйша дорога з Тетуану до Тріполїса есть та, котра творить тятиву того каблука, а котра на півночи не дальше сягає, як до Ляґвату, міста на самій граници Сагари, стоячого під верховною властию Франциї.

Каравана ішла насамперед вздовж границї альжірских провінций, котрі дехто називає „новою Францеєю“, а котрі по правдї представляють таки саму Францию — більшим може правом, як Нова Каледонїя, Нова Голяндия і Нова Шкоция представляють Шкоцию, Голяндию та Каледонїю, бо ся африканьска провінция Франциї есть віддалена від неї лиш трийцять годин дороги по мори.

В Бенї-Мутан, Улад Маін, Шарфат-ель-Гамель скріпила ся каравана значним числом членів братства. Було їх вже більше як триста, коли дійшли до тунїскої границї при кінци великої Сирти. Мусїла ще лиш іти вздовж побережа, а скріпившись новими кванами станула дня 20 падолиста по шестинедїльній дорозї на граници реґентиї.

Під ту пору, коли серед великого крику мало обходити ся сьвято бузьків, гостили Сарканїй і Наміра ще лиш від трох днїв в домі Мояддена Сіді Газама, де рівночасно перебувала і Сара Торонталївна немов у вязници.

Той дім зі своєю тоненькою а високою вежею, з білими стїнами без вікон а замість них з отворами до стріляня і вузонькими та низькими дверми, виглядав дїйстно як би яка кріпость. Та правдива жвавія була положена по за містом, край пустинї і оази Менджех, а огороди єї, обведені високими мурами, лежали вже на оазї.

У внутрі був той дім уладжений звичайним способом арабским; лиш замість одного мав три подвіря. Ті подвіря були обведені підсїнями на стовпах і аркадами, на котрі виходили численні і по більшій части богато устроєні комнати. В глубинї другого подвіря була для гостий Мояддема величезна „скіфа“, рід присїнка, де вже нераз відбували ся наради під проводом Сіді Газама.

Дім обезпечували его високі мури, але крім того містилось в нїм ще й богато людий, котрі на случай якогось нападу кочуючих племен або й тріполїтаньских властий, що старали ся зробити Сенуситів сеї провінциї нешкідливими, могли би були успішно его боронити. В сїм домі було пятьдесять членів сенуситского братства, узброєних добре чи то до оборони, чи до нападу.

До сеї жвавії можна було зайти лиш однїськими дерми. Ті двері були дуже грубі та мали міцні замки і не легко би було їх виважити, а хоч би їх і виважено, то ще не легко би було дїстати ся ними до середини.

Отже Сарканїй знайшов собі у Мояддема дуже безпечне прибіжище. Там то мав він надїю довести розпочате своє дїло щасливо до кінця. Коли-б він з Сарою оженив ся, то дістав би в свої руки значний маєток, а на случай потреби міг числити на поміч сенуситів, бо й для них було би то добре, коли-б его плян єму удав ся.

Сенусити, що прийшли були з Тетуану і других вілястів, розійшли ся по оазї Менджех, готові кождої хвилї на даний знак зійти ся разом. Тріполїтаньска полїция знала дуже добре, що сьвято бузьків було для сунеситскої справи дуже догідне. Там на рівнинї Сунґ-Еттелатех мали квани з північної Африки одержати від муфтів [4]) знак, щоби зібрати ся на киренейскім півострові і утворити під верховною властию калїфа [5]) справдїшну державу розбишаків.

Обставини були дуже сприяючі, бо як раз у вілєті Бен-Ґацї мало се релїґійне товариство як найбільше приклонників.

В день сьвята бузьків в Тріполїсї походжували собі серед товпи на рівнинї Сунґ-Еттелатех три чужинцї.

Ті чужинцї були перебрані по арабски і нїхто не був би їх взяв за Европейців. Найстарший з тих трох чув ся в тій арабскій ноши так свобідний, як хиба лиш той, що вже від давна навик до неї.

Був то доктор Антекірт, а з ним були Петро Баторий і Люїджі Феррато. Поент Пескаде і Кап Матіфу лишились були в містї, де

---

[3]) Імам — учитель, низший степень магометаньских духовників.

[4]) Муфті — законо-учитель, котрий поясняє законні постанови, на підставі котрих судия (кадї) судить; кадї есть ранґою старшим як муфті.

[5]) Калїф — намістник пророка, найвисший духовний достойник у народів магометаньского віроісповіданя; калїф може бути заразом і султаном.

білянсу і уповажнене совіта управляючого до поділу після §. 62 статута приписаної половини чистого зиску і до виплати дивіденди від уділів в висоті 7 прц. з полишенем решти 87 зр. 80 кр. на надзвичайні видатки слідуючого року адміністрацийного.

Львів в жовтни 1894.

Совіт управляючий.

Перегляд політичний.

Вчера рано о год. 4 мін. 19 прибули до Львова окремим поїздом з Кавказу великі князї Сергій і Алексій Михайловичі і від'їхали звідси окремим поїздом о 7 год. 45 мін. на Відень до Сан Ремо. За ними наспіла телеграма з вістию о смерти царя, але вже їх не застала.

Факт, що анї заручини, анї вінчане теперішного царя не відбуло ся ще за житя его батька, викликав в Петербурзї загальну сензацию і всіляко собі его поясняють.

Нїмецка рада міністрів приняла проект Капрівіого против перевороту з малими змінами. Капріві виїхав вчера до Монтре, де переб'уде через зиму.

Комісия адресова болгарского собрания постановила мимо опозициї деяких членів не порушати справ заграничних. Сподївають ся однакож, що партия русофільска спонукає Стоїлова дати деякі поясненя що-до полїтики заграничної.

Новинки.

Львів дня 2 падолиста.

— **Аванс в армії.** Після Вістника войскових розпоряджень іменував Цїсар Архикнязя Осипа Фердинанда поручником при 93 полку піхоти і переніс архикнязя Осипа Авґуста до 6 полку драґонів. Дальше іменував Цїсар ґенерала-поручника Людвика, коменданта технїчної войскової академії, ґенеральним інспектором артилєриї, полковника Шнайдера комендантом технїчної академії Пальфіого і Бехтольдсгайма ґенералами кавалериї, а ґенерала Лобковича фельдцайгмайстром. Кромі сих іменовано: 14 ґенералів поручників, 22 ґенералів-майорів, 45 полковників, 62 підполковників, 86 майорів, 223 капітанів і ротмістрів I. кляси, 269 капітанів і ротмістрів II. кляси, 336 надпоручників і 387 поручників. В краєвій обороні іменовані 3 ґенерали майори.

— **Окружна Рада шкільна в Бібрцї** оголошує з речинцем до 30. листопада с. р. конкурс на посади катихитів руского, польского і жидівского при 5-клясових мужеских і женьских школах в Бібрцї з річною платнею по 450 зр. і 10 проц. на мешкане а кромі сих також на посади кільканацяти самостійних і молодших учителїв в бобрецкім повітї.

— **Цукроварня в Краснім.** Властителї більших посїлостий в золочівскім повітї задумують заложити цукроварню в Краснім. В сїй цїли відбули они збори з Золочеві дня 25 с. м. і по довгій дебатї що-до економічної і фінансової сторони проекту вибрали комітет з сімох членів для уложеня статута і зібраня подрібних даних. Інїциятива в сїй справі вийшла від п. Краєвского з Чехії.

— **Довгий вік.** В Ростові над Доном помер старий моряк С. М. Чорнушенко, проживши 102 роки. Майже до послїдної хвилї чув ся здоровим.

— **„Молитвеник для дїтий.** Львів. Накладом Руского Тов. педаґоґічного. 1895". — На 112 сторонах малої 16-тки зібрав укладчик сего молитвеника, використавши великий катехизм і молитвеник одобрений митр. ординариятом — що найважнїйші молитви для дїтий-школярів. По молитвах щоденних і заповідях, випечатаних церковним язиком і в народнім перекладї, наступають молитви: при працї, при їдї, ранні, вечірні, до сповіди, перед причастием, за родичів, учителїв, ученика в часї недуги, за померших, відтак пісні і гимн австрийский. Як бачимо, зміст молитвеника різнородний і богатий, а крім того друк молитвеника чистий, виразний і без похибок. Коли-ж додати до того принадний вид книжочки, бо оправа (полотняна з витисненим золотим знаменем хрестним) вийшла зі звістної переплетнї М. Спожарского і Сина — то треба віддати всяке признане рускому товариству педаґоґічному, що знало так знаменито вивязатись з своеї задачі і відповіло загально відчуваній потребі. Цїна одного примірника дуже мала бо лиш 20 кр.

— **Заведенє нових білєтів вступу на дворець.** Вступ на перон двірця дозволений тілько за показанем білету їзди або вступу. Білети вступу уповажняють оказателїв тілько до пробуваня в почекальнях і на перонї; входжене до ваґонів есть їм безусловно зборонене. Супротивляючі ся тому заказови заплатять судовому рішеню не підлягаючу кару в сумі т р о х зр. Таке оголошує ц. к. Дирекция руху у Львові.

— **Картофля.** Коли селянам розповісти, що їх пра-прадїди не знали картофлї (бульби), то они здивовані питають ся: „А що-ж они їли?" Тимчасом то певна річ, що у н а с лише від яких сто лїт з горою почали садити і їсти картофлю. Перше нїхто еї не знав. Дика картофля росте ще й тепер в Америцї в Перу, Чілї, Кордилїєрах і на сусїдних островах. Там також в Америцї знали і садили картофлю ще перед тим, як Іспанцї відкрили сей новий сьвіт. Именно історики давні пишуть, що Перувіяни американьскі живили ся картофлею, а вже давно знали там картофлї білі, жовті і рожеві. Цароте Еоста, письменник кастильский, скарбник Перу в роцї 1514, описав, як картофля виглядає, а в той сам час привезли були картофлю з Америки до Іспанії, а потім до Італії. Тогди називали еї cartoufle (читає ся: картуфль). При кінци 16 віка звали еї в Італії таратуфі і спровадили також до Ірляндиї. Природознавець в Аррес Кароль д'Есклї, професор академії в Лейдї, одержав в р. 1588 дві картофлї, вигодував їх і описав їх, як незвичайні рослини. Замітив при тім, що в Італії садили вже тілько картофлї, що ними кормили навіть безроги. Около р. 1600 спровадили картофлю до Англії і там від року 1623 почали еї садити. Гумбольдт пише, що картофлю почали управляти 1634 р. в Льонкашір, від 1717 р. в Саксонії, від 1738 в Прусах; а письменник Тер каже, що в Німеччині почали садити картофлю аж по голодї в р. 1771. У Франциї в 17-ім вiцї парлямент заказував садити і їсти картофлю, бо каже, що шкодить. Аж в 1761 роцї стали учені Діамель і Тірго доказувати, що картофля нешкідлива, а противно пожиточна і поживна. В р. 1765 монсіньор ді Барроль, епископ з Кастр, роздавав своїм сьвященикам картофлї і учив їх, як мають садити. Вкінци від року 1779 зачинають уже всюди картофлю садити і їсти. Отже минуло ледви яких 120 або 130 лїт, як у нас їдять всї картофлю. Перше нїхто еї не знав, а тепер нїхто без неї не обійшов би ся.

Телєґрами.

Ливадия 2 падолиста. Урядово подано до відомости, що цар Александер III помер вчера спокійно о 2 год. 15 мін. по полудни.

Відень 2 падолиста. Всї часописи підносять енерґію помершого царя і его миролюбивість, за що належить ся ему подяка від Европи.

Петербург 2 падолиста. Від кількох днів сконсиґновано тут войско.

Париж 2 падолиста. Арештований тут капітан за продаж плянів альпейских укріплень італїяньскому правительству, називає ся Дрейфе

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий.**

мали прилагодити ся до чогось; они хотїли, видко, аж тогди явити ся на місци, коли-б їх робота мала розпочати ся.

Лише ще на двайцять чотири годин перед тим приплив був по полудни „Електрік ч. 2" попід скали, що в тріполїскім портї творять рід природної греблї. Їзда була й сим разом дуже скора. Лиш у Філїпвіль, в малій пристани Фільфіли, станув був корабель на три години — досить часу, щоби собі купити арабске одїне. Зараз по тім поплив був „Електрік ч. 2" так скоренько, що в нумідийскім заливі нїхто его й не доглянув.

Коли доктор і его товариші вийшли на беріг в Тріполїсі, але не в самім містї, лиш по за портом, там де скали — не були вже з них Европейцї, але справдїшні Араби, котрих одїж не могла нїяк звернути на себе уваги. Хиба лиш може Петро та Люїджі були би зрадили ся, коли-б їм був хто лїпше придивив ся, бо они не були навикли до такої ношї. Але Поент Пескаде і Кап Матіфу яко давні акробати навикли були перебирати ся ся і то не робило їм тепер клопоту.

Коли ніч настала, сховав ся „Електрік ч. 2" по другім боцї порту, в мало стереженім заливі під берегом. Там мав він стояти готовий до дороги кождої хвилї, чи в день, чи в ночи. Там вийшли доктор і его товариші на беріг і пустились брамою від моря до міста. Перша гостинниця, яку они собі знайшли — а тут їх не богато — була для їх потреб на кілька днів зовсім догідна. Они удавали тут людий без великих претенсий, простих собі туніских купців, що задержавшись в Тунїсі, хотїли придивити ся, як тут відбуває ся сьвято бузьків. А що доктор умів добре говорити по арабски, то й мовою не міг зрадити ся.

Властитель гостиниці приняв тих пятьох подорожних, що зробили ему велику честь, зайшовши до него, з великою почестию. Був то собі присадкуватий, дуже балакливий чоловічок. Доктор, котрий завів з ним розмову, довідав ся зараз дечого від него, що для него було цікавим знати. Насамперед довідав ся, що до Тріполїса прийшла недавно тому каравана з Марокко; відтак довідав ся, що Сарканій, котрого тут в краю добре знають, прилучив ся був до каравани і гостить тепер у Сіді Газама.

Длятого то ще того самого вечера пішли були Доктор, Петро і Люїджі помежи тих кочуючих людий, що розложили ся були табором на рівнинї Сунґ-Еттелатех, але при тім уважали добре на то, щоби їх хтось не пізнав. Проходжуючись по рівнинї, придивляли ся они добре домови Мояддема, стоячому край оази Менджех.

Отже то там була Сара Сандорфівна замкнена. Від того часу, коли доктор був в Дубровнику, батько і донька не були ще нїколи так близько себе, як тепер. Але їх роздїляли мури, через котрі годї було перебрати ся. Петро був би певно на все пристав, щоби лиш еї звідтам видобути, навіть і на якусь угоду з Сарканїм. Граф Матій Сандорф і він були би навіть охотно відрекли ся і того маєтку, на який той падлюка вже острив собі зуби. Але годї їм було забувати на то, що они мають рівночасно й відплатити ся зрадникови за Стефана Баторого і Володислава Затмара.

(Дальше буде).

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.